

Modalități neobișnuite de păstrare a unor acte

PAVEL - MIRCEA FLOREA

Valoarea practică a documentelor, cu precădere a celor care certifică stăpânirea unor bunuri patrimoniale, moșii, case, mori etc., ca și dificultățile tehnice întâmpinate în reconstituirea unor asemenea acte au determinat beneficiarii să caute soluții menite a proteja cu precădere acest gen de acte de distrugeri, furturi sau degradare. În acest scop proprietarii – beneficiarii ai actelor de danie, întărire sau cumpărare – au căutat să le asigure documentelor condiții optime de păstrare în cutii speciale, cufere sau dulapuri¹, depuse în cea mai sigură încăpere a locuinței. Practica a demonstrat că aceste măsuri aveau o eficacitate relativă, cazurile de distrugere datorate incendiilor², jafurilor oștilor străine³ sau furturilor unor persoane interesate fiind destul de frecvente. Din această cauză a apărut necesitatea de a se găsi alte metode de protejare a documentelor. Cea mai veche modalitate de a asigura șanse sporite de conservare a documentelor, sau cel puțin a conținutului acestora, a constatat în obținerea de copii, pe cât posibil autentificate, ale originalelor și păstrarea lor în locuri diferite. Nici această metodă nu s-a dovedit suficient de eficace și atunci s-a recurs la depunerea documentelor originale sau copii în locuri cu caracter public, care, prin prestigiu, autoritate sau poziție întărită⁴, erau mai puțin expuse distrugerilor.

¹ Cităm, cu titlu de exemplu: "1820 aprilie 27. Catagrafie de toate sineturile moșilor i de alte lucruri care s-au găsit în lăzile răposatei Maricuții Prâscoveancii ...", I.C. Filitti, *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*, București, C. Göbl, 1919, p. 77.

² Cărțile lui popa Văsiu, "când au ars casa lui, au pierit și cărțile și tot din casă", document din 1648 (7156) iunie 28, Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. VI (1645-1649), București, 1993, doc. 1166, p. 428.

³ Lui Mâinea postelnic "i-au pierit cărțile când a intrat Batâr Gabor craiul cu ungerii în țară", document din 1634 (7142) iulie 11, București, Marcel-Dumitru Ciucă, Doina Duca-Tinculescu, Silvia Vătafu-Găitan, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. IV (1633-1639), București, 1981, doc. 357, p. 174; un caz similar consemnat în 1697: "... iar acum după întâmplarea nemților ce au venit aici în țară de au făcut multe jafuri pe la casele boierilor și pe la alții, au mers și la casa Barbului comis de au jefuit ce au găsit și pe lângă altele i-au luat și cărțile de moșie...", I.C. Filitti, *op.cit.*, p. 120; situație asemănătoare în secolul al XVIII-lea: - 19 august 1837, Alexandru Dimitrie Ghica confirmă lui Costache și Grigore Cantacuzino toate drepturile familiei, deoarece "... la anul 1788, în vremea războiului, în domnia domnului Nicolae Mavrogheni, având asigurate la mănăstirea Poiana toată mișcătoarea casei lor stare și toate documentele cele vechi ale familiei și proprietăților lor, s-au călcat această mănăstire de către oștirea turcească și jefuindu-se de toate lucrurile ce această mănăstire avea, cât și alți particulari asiguraseră acolo spre păstrare, apoi s-au ars de tot...", I.C. Filitti, *op.cit.*, p. 79.

⁴ Paul de Alep afirmă despre mănăstirea Bistrița că are "unele înărituri pentru apărare" și "e clădită întocmai ca o fortăreață", *Călători străini despre Țările Române*, vol. VI, ediție îngrijită de M.M. Alexandrescu - Dersca Bulgaru și Mustafa Ali Mehmet, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976, p. 190.

Referitor la funcționarea unor locuri de păstrare a actelor în Țara Românească în incinta mănăstirilor oferă date un document din timpul domniei lui Alexandru al II-lea Mircea, care vorbește despre „o carte” depusă spre păstrare la mănăstirea Cozia⁵. În același sens pledează existența unor spații speciale destinate ascunderii documentelor sau a altor bunuri de preț, cum era, de exemplu, tainița din clopotnița mănăstirii Cozia, în care se puneau la adăpost documentele mănăstirii⁶.

În alte cazuri, un rol similar era jucat de schiturile izolate sau peșterile locuite de călugării sihaștrii, dintre care cea de lângă mănăstirea Bistrița avea o faimă deosebită, oferind adăpost sigur nu numai averilor mănăstirești ci și oamenilor⁷.

În același scop se introduce, de către autoritatea centrală, procedul și ulterior obligația transcrierii în condici, supuse autentificării, a documentelor oficiale și a zapiselor. Deși prin aceste mijloace se asigură un grad de siguranță pentru conținutul actelor, în anumite cazuri, mai ales atunci când prevederile unui document oficial interesau comunități mai mari, sau trebuiau să fie cunoscute de toată lumea, se proceda la săparea în piatră a textului documentului sau cel puțin a prevederilor esențiale ale acestuia. Astfel, orășenii din Câmpulung înscriu privilegiile lor scrise „în cărți bătrâne încă de pe vremea răposatului Radu Negru, când au fost leatul 6723 (1215)” și în „pisania sfintei mănăstiri <Câmpulung> carea este pusă deasupra ușii bisericii” și invocă, ulterior, atât actele cancelariei domnești, cât și textul săpat în piatră, ca probe în procesul îndelungat cu mănăstirea din localitate. Domnul, „văzând cărțile ceale bătrâne și ce scrie în pisania sfintei mănăstiri, domnia mea încă am întărit mila”⁸, ba, mai mult, poruncește ca hotărârea sa să fie consemnată încă o dată pe o cruce de piatră, care va fi ulterior denumită „Crucea de Jurământ” din Câmpulung⁹.

⁵ Documentul din 1568 (7077) septembrie 21, București, în care se menționează ca probă la judecată „cartea lui Neagoe de la mănăstirea Cozia”, P.M.Florea, *Documente muntenesti din secolele XVI și XVII (I)*, în „Studii și materiale de istorie medie”, XV (1997), p. 182-184; nota 5.

⁶ Emil Vărtosu, *O tainiță pentru acte la mănăstirea Cozia*, în „Mitropolia Olteniei”, XI (1959), nr. 9-12, p. 571-575.

⁷ Chiril, patriarhul Constantinopolului, afirmă că „Peștera” este „un loc întânt al acestei mănăstiri <Bistrița>”, *D.R.H.*, B, XXIII, doc. 2, „în care, în siguranță, mulți pot să fie adăpostiți la nevoie”, *D.I.R.*, B, XVII, doc. 283; aici și-au găsit adăpost, în vremuri turburi, Radu Șerban și Matei al Mirelor. Despre constituirea unor arhive în incinta mănăstirilor ca și despre depunerea documentelor spre păstrare în incinta mănăstirilor vezi: Emil Vărtosu, *Tot despre arhivele mănăstirești*, în „Mitropolia Olteniei”, XV (1963), nr. 1-2, p. 114-119; Marcel-Dumitru Ciucă, Tudor Mateescu, *Mănăstirile din Țara Românească și Moldova ca locuri de depunere a documentelor*, în „Mitropolia Olteniei”, XXXVII (1985), nr. 5-6, p. 445-452.

⁸ N.Iorga, *Studii și documente*, vol. XV, partea a II-a, București, 1908, p. 103-104.

⁹ Textul acestuia vădește apropieri semnificative față de structura și limbajul actelor de cancelarie: „Întru numele Tatălui și al Fiului și al Duhului Sfânt ridicatu-s-au această cinsti<tă> și dumnezeiască cruce întru slava și cinstea Nașterii Domnului nostru IS.HS. și întru poineana <domniile mele> Io Duca voievod și a doamnei domniile mele Anastasia și a fiului domniei mele Io Constantin voievod. Văzând <domnia mea> mila orașului Câmpulung cum să fie iertat de vaimă de pâine și să nu dea vaimă domnească, așijderea și orașanii să nu dea

Această practică își găsește ecou, deoarece un text cu conținut similar, mai mult ca sigur reprodus după un hrisov al lui Duca Vodă, după cum sugerează similitudinile de formulare, este transpus pe o altă cruce, zisă „a pârgarilor”, pe considerentul că în prevederile acestuia este conținut un adaos referitor și la alte drepturi ale orășenilor¹⁰.

Departate de a fi un caz izolat, procedeul folosit de câmpulungeni de a fixa în piatra unei cruci textul unui document care reglementează raporturi juridice ce privesc o întreagă comunitate este atestat și la Râmnicul Vâlci, unde așa-numita „Cruce a Mișeilor”, menționată în documente încă din secolul al XVI-lea, fixa hotarele proprietăților din Câmpul Râmnicului¹¹. Vechea cruce nu se mai păstrează în ziua de azi, cu toate că a fost refăcută, în timpul administrației austriece a Olteniei, de către Serafim și Ghenadie Cozianul, care, probabil reluând textul vechi, inserează precizarea, poate sub influența meticulozității administrative a noii stăpâniri, că hotarul moșiei cuprinde 7243 de stânjeni¹².

Un alt caz din aceeași serie îl constituie cel al crucii din dealul Piteștilor, al cărui text reia, după cum sugerează redactarea, pe cel al unei porunci domnești,

---

vamă din ce vor vinde, cum au fost ertați de răposatul Radu Negru voievod, când au fost leatul 6723 (1215) și de Alexandru vodă Iliăș fost-au leat 7136 (1628), și de alți bătrâni răposati domni, precum scrisii <întărită de răposatul Matei voievod> cu mare blestem. Iar când au fost acum în zilele domniei mele, venit-au județul cu orășanii cu jalbă la domnia mea, spunând cum le strică călugării mila ce au avut de la alți domni bătrâni, între aceia domnia mea văzând cărbile ceale bătrâne și ce scrie în pisania sfintei mănăstiri domnia mea încă am întărit mila cu această cinstită cruce ca să fie ertați și de domnia mea, de toate câte scriem, iar cine nu va păzi această milă să fie proclat și anathema. Și ispravnic au fost Andrea”, *Ibidem*.

¹⁰ Același text este reluat pe crucea pârgarilor, cu următoarea continuare: ”Așijderea și pentru judecata orășanilor să-i judece județul cu 12 pârğari și cu bătrânii orașului, iar călugării, sau pârçalabul sau măcar alți să nu aibă a să anesteca ca să strice judecata și obiceiul lor, ce au fost de la alți doimni bătrâni, ci toate legile și judecățile lor să fie stătătoare și nici județul să nu aibă voce a lua vamă de la orășani, ori de ce vor vinde, și să fie iertați de domnia mea, de acestea câte scriem mai sus. Iar cine nu va întări mila orașului, să fie proclat și anathema. Și ispravnic a fost Andrea județu cu 12 pârğari. Dechemvrie 25 dni văleat 7184 însă la leat 1676 (!). Această sfântă cruce ce se vede zidită în zid, au văzut dumnealui slugerul Gheorghe Rudeanul pristav orașului, au ridicat această cruce cu cheltuiala dumnealui, ca să fie întărire orașului i județ fiind Neculae Roșiu...”, *Ibidem*.

¹¹ N. Stoicescu, în *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România. I. Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, vol. II, București, 1970, p. 545, afirmă că această cruce de hotar din secolul al XVI-lea reproduce textul unui document din 1580 iulie 25, (*D.R.H.*, B, VIII, doc. 313); ea este menționată și de documentul din 1680 iulie 10 (*D.A.N.I.C.*, Ep. Râmnic, XXXIX/73).

¹² Textul crucii, după V.Brătulescu, *Biserici de lemn și cruci de piatră din județul Râmnicul Vâlci. Inscripții*, în “Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice”, XXVI (1933), p. 185: “Crucea Mișeilor din Câmpul Râmnicului: Ridicatu-s-au această cruce întru hramul sfinților ingeri Mihail și Gavril de egumenul Serafim Cozianul și de egumenul Ghenadie Cozianul în zilele împăratului al Romei Carol al șaselea pentru pricina hotarului moșiei ce cuprinde stânjeni 7243”.

adresată vinăricerilor, care nu urmează „obiceiul de la alți domni bătrâni”¹³.

Dacă fixarea textelor unor hotărâri domnești în piatra unor cruci sau pisanii de biserică apare ca un fenomen justificat, realizându-se prin aceasta păstrarea și transmiterea durabilă în timp a documentului care consfințea conferirea unor privilegii unei comunități numeroase, dar și o popularizare a conținutului acestuia, dublată de o recunoaștere generalizată a stării de fapt în măsură să preîntâmpine procese și judecăți nedorite, este cu atât mai interesant cazul unei persoane particulare care fixează obligațiile testamentare ale descendenților față de ctitoria familiei, înscriindu-le – poate la sugestia starețului – într-o pisanie de piatră, așa cum rezultă dintr-un document referitor la mănăstirea Mărgineni, prin care Istrate Florescu consfințește realizarea dorințelor testamentare ale părinților săi, Stoian vel comis și Ancuța Cantacuzino¹⁴.

Și mai surprinzătoare este inițiativa unui locuitor al Câmpulungului – Gheorghe județul. Acesta cumpără trei stânjeni și jumătate de loc pentru „ca să lărgească ulița din fața casei”, deoarece terenul său fusese folosit parțial pentru extinderea clădirilor mănăstirii Câmpulung, cu prilejul reconstrucției patronate de Matei Basarab, pentru ridicarea noului cerdac al acesteia. Cu acest prilej el solicită, și obține, un act dat de ispravnicul domnesc al șantierului de la mănăstire și un al doilea datorat bătrânilor și preoților orașului, care, recunosc și adevăresc drepturile sale asupra terenului. Considerând că drepturile sale nu sunt suficient de bine garantate, Gheorghe județul impune înscrierea celor confirmate de cele două documente pe o piatră fixată în podul mănăstirii, „Cum scrie și în zidul mănăstirii,

¹³ „Adecă eu robul lui Dumnezeu, Ion Matei Basarab voievod și domn Țării Românești, văzând dumn<i>e me plânsoare acestor săraci care au viu în dealul Piteștilor că-i asuopresc vin<ri>cerii de nu le iau din zece vedre 1, cum au fost obiceiul de alți domni bătrâni, ce-i asuprescu de-i cer mai mult. Deci am pus legătură în ceastă sfântă <cruce> cine va fi vinicear ori în domnia mea, ori în urma doinnii mele, la alți domni i va călca această tocmeală i nu va lua de în zece vedre 1 și de vas bani 30 și de ploc<on> bani 12 și de <părpăr la unul> care va vinde vas să dea bani 12. De va strica această legătură să hie afurisit și blestemat de vldica H<ri>s<tos> și de 318 oteji <și să fie> cu luda și cu Arie în veci “. Inscriptia datată de editor cca 1635. V.Drăghiceanu, *Comunicări. O tocmeală a lui Matei Basarab*, în “Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice”, IV, (1911), p. 148; Inscriptia republicată cu un adaos: Pe o latură: “Și acest puț să nu se părasească, ce tot omul să aibă a-l dreaje pentru Dumnezeu și pentru Stănislav Țun (?) am dat la cruce și la puț noi și Neale și fratele Ionașco”. V.Drăghiceanu, *Comunicări. I.*, în „Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice”, IV, (1926), p. 88.

¹⁴ Cartea răposatului dumnealui Istrate Florescu pentru dania slonului ot sud Prahova de la leat 7209 (1700-1701): “...drept aceia dar și eu Istrate Florescu, feciorul răposatului Stoian vel comis și al Ancuții Cantacuzeni, care, cu multă osârdie, nevoiță și cheltuială hanul de supt muntele Bucciciului după Prahova au făcut, părintească poruncă și datorie având, – <cum> și pisania ce este acolo în zid arată și după ce de tot l-am săvârșit și în cuvântul părintelui meu care mai jos învățat. Că pentru ale vremurilor nestări și întâmplări ca să nu se stingă pomana aceasta l-am închinat dar și l-am dăruit după cuvântul domniei lui, sf. și dumnezeiestii mănăstiri ce se chiamă Mărgineni, pentru că și muma mea este acolo îngropată...”, D.A.N.I.C., Colecția Manuscrise, Ms. 454, f. 243 v - 244.

sub cerdac”¹⁵.

Dacă în exemplele prezentate mai sus beneficiarii unor privilegii, acordate cel mai adesea de domnie, încearcă să asigure perenitatea acestora transpunându-le într-un material cât mai durabil, o altă comunitate, mănăstirească, de astă dată, găsește și folosește, în același scop, o altă soluție. Primind din partea lui Nicolae Brâncoveanu, ca danie, o sumă de 250 de taleri ce urma a fi plătită anual din venitul moșiilor acestuia de peste Olt, sumă importantă în acel moment pentru mănăstirea care trecea prin greutăți economice, stareța mănăstirii, Sofia Căzăneasca, pe lângă păstrarea cu grijă a actului original de danie¹⁶, solicită logofătului Petrache Ghiurca Râmniceanu să transcrie documentul în condica mănăstirii, conform uzanțelor vremii¹⁷. Considerând că aceste măsuri nu sunt suficiente, solicită, probabil aceluiași copist, să transcrie textul documentului, precedat de precizarea: „De aicea înainte s-au trecut cartea dumnealui cinstitului și de slăvit neam Nicolae Brâncoveanu, Basarab prin ce au făcut orânduiala a să da pre fiștecare an în sfânta mănăstire Dintr-un Lemn câte taleri 250 precum înainte arată”¹⁸ pe filele unei evanghelii, obiect de cult apărut de sacralitatea sa, dar și bine păzit, datorită prețioasei ferecături brâncovenești, evanghelie¹⁹ ce constituie în prezent una dintre piesele prețioase ale colecțiilor Muzeului Național de Artă²⁰.

În plus, ca un element de precauție, pentru a asigura valabilitatea incontestabilă a copiei, stareța Sofia Căzăneasca intervine pe lângă Nicolae

¹⁵ D.A.N.I.C., Mănăstirea Câmpulung, LIII/2 și LIII/3, ambele date 1639 (7147) august 7, Marcel-Dumitru Ciucă, Doina Duca-Tinculescu, Silvia Vătafu-Găitan, *Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului*, vol. IV, doc. 357, p. 174.

¹⁶ Textul actului, în anexă.

¹⁷ Copie cu mențiunea: “Cartea acelu de bun neam dumnealui Nicolae Basarab Brâncoveanul cu care au orânduit casei sfintei mănăstiri taleri 250 de la moșiile de prez Olt pa fiștecare an”. D.A.N.I.C., Ms. 445 f. 342-343. (Manuscrisul 445: *Condica sfintei și dumnezeieștii mănăstiri Dintrunlemn întru care sunt trecute toate scrisorile și hrisoavele sfintei mănăstiri, cele de moșii vii, țigani și cele de milă; care s-au scris în zilele prealuminatului și preainălțatului nostru blând domn și oblăduitori a toată Țara Românească, Io Alexandru Ioan Ipsilant voievod, întru întâia domnie a mării sale, păstori fiind scaunului Episcopiei Râmnicului chiriu chir Filaret Miralicheianul. La anul mântuirii de la Hs. 1781 iunie 11 zile. De la Petrache Ghiurca Râmniceanul*).

¹⁸ Evanghelia tipărită la București în 1682 (BRV, I, p. 246-251, cat 74), f. 21.

¹⁹ Această evanghelie a avut o soartă puțin obișnuită, după cum rezultă din cele câteva însemnări autografe ale lui Constantin Brâncoveanu: “*Sfânta și dumnezeiasca aceasta Evanghelie făcutu-o am împodobit închinându-o sfintei mănăstiri ce se chiamă Dintr-un Lemn, iar meșterul ce o au lucrat au zmintit de au pus numele mănăstirii Bistriții, care această scrisoare să nu se fie în seamă că este den greșala meșterului, iar de noi este închinată mănăstirii Dintr-un Lemn și aicea o dăm întru pomenirea noastră și a părinților noștri. Iulie 25 dni leat 7192 <1684> Constantin Brâncoveanul vel spătar (manu propria)*”. Evanghelia a fost dăruită mănăstirii de străbunicul donatorului din secolul al XVIII-lea, voievodul Constantin Brâncoveanu, în calitate de urmaș al primilor ctitori.

²⁰ Muzeul Național de Artă al României, inventar, TP. 17, Evanghelie, București, 1682. Documentul transcris la f. 21-36 (Conform paginației originale).

Brâncoveanu, ca acesta să valideze transcrierea, aplicând, de mai multe ori, pecetea sa inelară.

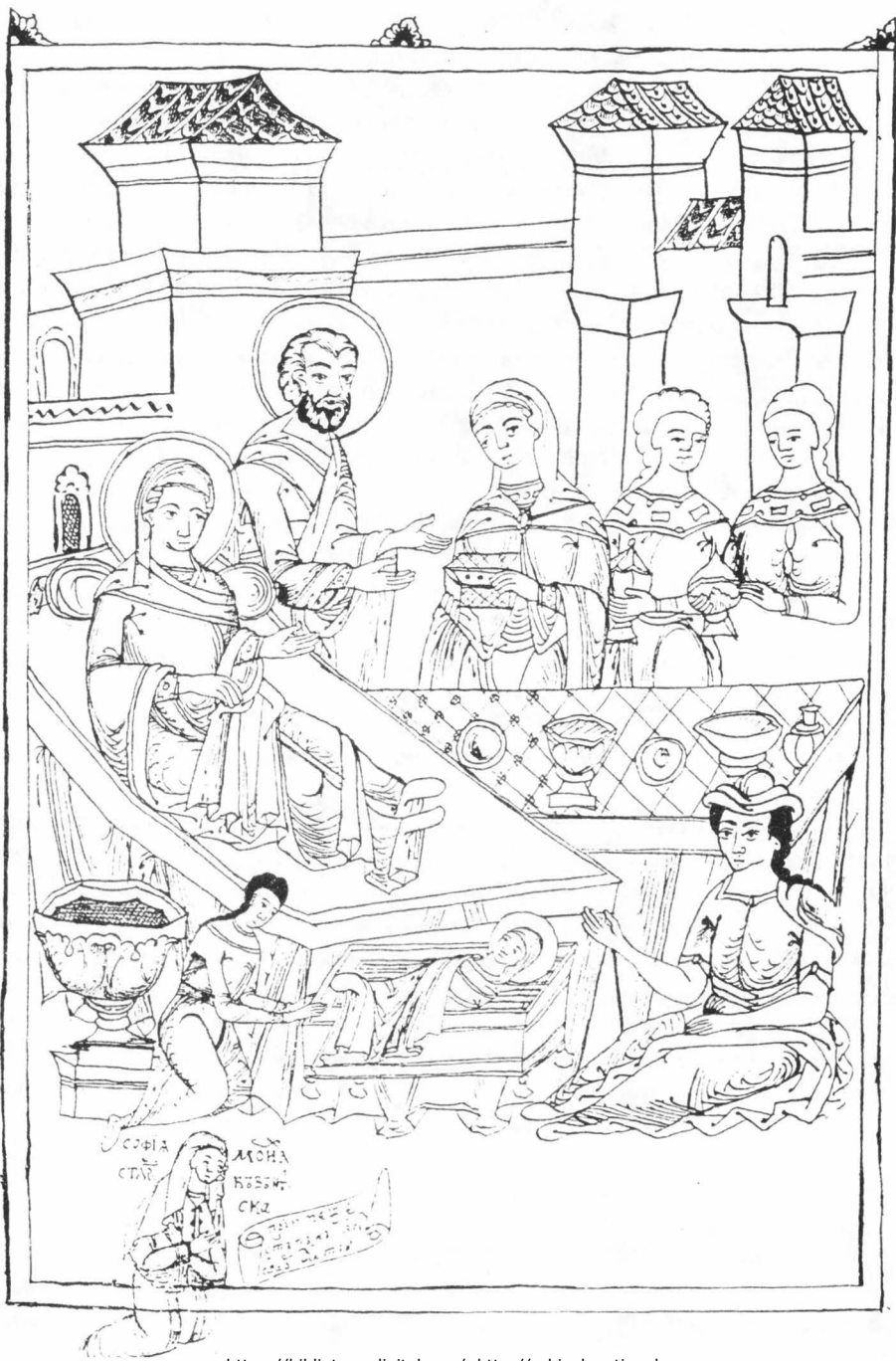
Grija puțin obișnuită pentru documentele mănăstirii și, implicit, pentru bunurile a căror posesie acestea le consemnau, manifestată de una dintre cele mai vrednice starețe, dotată cu deosebit spirit gospodăresc (ea restaurează clădirea stăreției mănăstirii și adaugă pictura pridvorului, care-i păstrează portretul) a fost consemnată într-un mod aparte pe fila 8v. a condicii, unde – probabil același Petrache Ghiurca Râmnicănean – sub reprezentarea Nașterii Domnului o înfățișează pe stareță în poziția de devoțiune, adresând Maicii Domnului următoarele cuvinte, cu referire directă la condică: „Primește stăpână acest odor al tău” (vezi ilustrația de la pag. 23).

Actului original i s-a adăugat, în 1831, o notă scrisă banului Grigore Brâncoveanu, nepotul de frate al primului autor al daniei, care, în contul obligațiilor ce-i reveneau prin hotărârea unchiului său, transformă, în spiritul înnoit al veacului al XIX-lea, dania anuală în rentă. Trebuie remarcat faptul că această modificare nu a mai fost consemnată nici în condică nici adăugată copiei din evanghelie, posibil datorită sistemelor moderne de evidență și păstrare a documentelor apărute în acești ani.

Cele câteva exemple de modalități mai puțin obișnuite de păstrate și transmitere a informațiilor conținute în documentele publice sau private sunt rezultatul ingeniozității și inventivității celor direct interesați, dar datorită caracterului particular al soluțiilor tehnice folosite nu au putut căpăta o largă întrebuintare, chiar dacă din punctul de vedere al rezultatului urmărit și-au atins cu prisosință scopul. Este posibil ca pe viitor, soluții similare, poate mai ingenioase și mai eficiente, să îmbogățească această listă cu noi exemple.

ANEXĂ

De vreme ce toate facerile de bine sunt folositoare trupește și sufletește, dar mai mult milostenia, precum zice Pavel apostolul la epistolia sa cea către filipsieni (?) în 3 capete stih 20 (că viața noastră iaste în cer, acela ce-și mută avuția în cer, făcând ajutor și milostenie bolnavilor, neputernecilor, săracilor și bisericilor, acela zidește comoara sa în cer unde nici furii nu o fură, nici putrejunea o strică). Așijderea și Matei Evanghelistul zice: „fericiți cei milostivi că aceia se vor milui” și altele ca acestea care pentru înmulțirea cuvintelor nu s-au pus, fiind știute dă pravoslavnicii creștini.

Dreptu aceia dar, dintru aceaste și dăn dragostea ce avem către sfintele lui Dumnezeu lăcașuri, fiind îndemnați și mai vârtos după citorniceasca datorie ce avem, râvnind și noi a urma moșilor noștri, a ajuta sfintele lui Dumnezeu lăcașuri, precum și această sfântă și dumnezeiască mănăstire Dintr-un Lemn, unde se cinstește și să prăznuiește hramul Nașterii Preacuratei Sfintei Noastre Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioare Marii, în care se află o minunată icoană a Maicii Precistii, aflându-se lipsită, neputând stărițile după vremi a ajutora pe deplin maicile călugărițe de la acest sfânt lăcaș și a avea destulă lumină în biserică cu puțin venit ce are. După netăgăduită datorie cea creștinească ce avem către aceste plăcute lui Dumnezeu lucruri, am dat cartea aceasta a noastră la mâna stareții de la această sfântă mănăstire, prin care orânduim ca în toți anii să aibă a lua sfânta mănăstire din venitu<1> moșiilor noastre ot prez (de peste) Olt bani gata taleri două sute cinci zeci pentru podoaba bisericii, în toată vremea, și pentru ajutorul maicilor călugărițe ce lăcuiescu într-acest sfânt și dumnezeiesc lăcaș. Care bani îi și orânduim unde și la ce trebuie să se împartă. Adică taleri 24 pentru 24 oca undelemn, de lună câte oca 2, taleri 54 pentru 24 oca ceară, de lună câte oca 2, taleri 7 jumătate pentru 60 oca tămâie, de lună câte jumătate oca, oca câte taleri 1 jumătate. Aceasta la biserică cea mare de jos. La biserică de sus, de la bolniță, taleri 14 jumătate pentru ceară, undelemn și tămâie pe an și taleri 10 pentru îmbrăcăminte stareții, taleri 100 pentru îmbrăcăminte și încălțăminte la 20 de maici, de călugărițe taleri 5 și taleri 40 pentru 4 sărindare ce am orânduim a să face pe an la amândouă bisericile, la 2 praznici peste an, însă două la sfântul părintele nostru și de minuni făcătoriu Nicolae și două la Sfinții Împărați, întocmai ca Apostolii Constantin și Elena, amândouă începându-se și sfârșindu-se deodată, pentru pomenirea noastră și a tot neamul nostru. Care bani îi poruncim postelnice Iordache Brăilene i altora ce vă veți mai orânduim asupra acestor moșii să aveți a urma și a da acești bani pă fieștecare an în mâna orânduitei stărițe, la zi de întâi septembrie, pe care luând răvașu<1> stăriții să fie scăzuți din suma venitului.

Deci de vreme că sfânta mănăstire rămâne câștigată cu această milă ce am făcut, să aibă stărițolo purtaro de grijă ca cu banii ce cheltuia mai nainte la îmbrăcăminte maicilor să le greijască de altele ce vor avea trebuință, cum lemne și altele, să fie și ele căutate și mulțumite, dar și maicile dimpreună cu stărița să aibă datorie ca în fieștecare miercuri seara să facă câte un acatist la biserică de sus și în fiecare vineri seara să facă câte un acatist la biserică cea mare de jos, precum și în postul Maicăi Preciste după toată isprăvirea slujbei a bisericii de rând, în toate serile, să facă acatiste la biserică cea mare unde iaste sfânta icoană a Preacuratei Fecioare Maicii stăpâmului Hristos, rugându-se cu toate milile sale pentru sănătatea și ertarea păcatelor noastre, fiind cu luare aminte ca totdeauna să fim pomeniți la sfântul jertfelnic, când se va sluji sfânta Liturghie, precum și în toate serile la vecernie, pentru că această milă am orânduim de a se păzi neștrămutate nu numai cât vom fi noi în viață ci și după obștescul nostru sfârșit. Cei ce vor fi

clironomi de vor stăpâni atât aceste moșii cât și toată casa noastră, să aibă să dea această milă nelipsit pe fieștecare an prin mâna stariților ce vor fi pentru săvârșirea milelor ce am orânduit a fi pomenit numele nostru și noi nelipsit ea sfântul jertfelnic. Iar cari din neamul nostru va fi clironom de va stăpâni tot rămasul nostru și nu vor păzi a da pe fieștecare an această milă ce am făcut la sfânta mănăstire, căutând să o strice precum și starița ce iaste acum și care va fi după vremi loând orânduiala aceasta, de nu va păzi a urma și sufletul nostru la înfricoșatul județ al lui Hristos Dumnezeuul nostru și înaintea Precuratei Maicii Sale și pe acei ce vor fi pricină stricăciunii aceștii faceri de bine îi las în judecata și în pedeapsa Maicii Precistii, pentru că și eu din cele ce mi-au dat Sfinția Sa, iar dintr-acelea am dat și am afierosit la lăcașul sfinții sale, aici, pentru ca să aibă ținere în câtă vreme va păzi Maica Precista această casă a noastră. Am adevărit cartea aceasta cu însăși iscălitura și pecetea noastră.

Nicolae Basarab Brâncoveanu adeverez.

Pecete inelară în fum, semnătură autografă.

Adăugat, în continuare:

Eu Grigore Brâncoveanu biv vel ban, nepot al răposatului Nicolae Brâncoveanu, uncă-mieu, văzând astăzi această danie de taleri 250 pe fieștecare an, ca să îplinească pomenirea și milele ce au orânduit răposatu, am dat la ctitoriceasca noastră mănăstire Dintr-un Lemn capital una sută galbeni împărătești ca cu dobânda acestor bani să fim noi și familia noastră răfuiți și plătiți cu prisos de dania ce au făcut răposat Nicolae Brâncoveanu, de taleri două sute cinci zeci pe fieștecare an, nemairămânând dator nimic de aici înainte.

Și spre încredințare am iscălit și am dat 100 de galbeni în mâna stareții Platonida prin silința și vederea episcopului, sfinției sale părintele protosinghel Hurezeanu Hrisant. 1831 aug<ust> 30.

Grigore Brâncoveanu vel ban, la mănăstirea Dintr-un Lemn, aflându-se cu familia spre închinăciune.

Pe verso: Pentru mil<a> tal. 250 a dum. Nicolae Brâncoveanu.

S-au trecut în condica mănăstirii De un Lemn de Petrache Ghiurca.

D.A.N.I.C., M-rea Dintr-un Lemn, XXXIV/4, orig., difolio.